

Sygn. akt I NSW 777/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot (sprawozdawca)

w sprawie z protestu M. R.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

M. R. (dalej: wnosząca protest) pismem z dnia 15 lipca 2020 r. wniosła protest wyborczy przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r., podnosząc zarzut ich niekonstytucyjności. Wnosząca protest zarzuciła dokonywanie zmian w prawie wyborczym w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed wyborami, w trybie niezgodnym z normami konstytucyjnymi oraz Regulaminem Sejmu, a także ograniczenie kompetencji Państwowej Komisji Wyborczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z normą art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzanych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020), wskazana ustawa określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do treści art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.).

Zgodnie z normami art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Wnoszący protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 321 § 3 k.wyb.). Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k.wyb.).

We wniesionym proteście wyborczym M. R. nie wskazała, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jej zdaniem doszło. Tym samym protest wykroczył poza granice podstaw określone w art. 82 k.wyb. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 8 listopada 2005 r., III SW 145/05; 28 listopada 2019 r., I NSW 127/19). Należy bowiem mieć na uwadze, że protest wyborczy został przez ustawodawcę zakreślony stosunkowo wąsko. Sąd Najwyższy w swoim dotychczasowym orzecznictwie wskazywał, że „jako «przepisy dotyczące głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów» można

traktować tylko przepisy regulujące formalne procedury, znajdujące zastosowanie do postępowania przed ustawowymi organami wyborczymi” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2015 r., III SW 54/15). Konsekwentnie nie każde naruszenie norm Kodeksu wyborczego lub Kodeksu karnego, może stanowić podstawę protestu wyborczego. Jak podkreślił ustrojodawca w przepisie art. 129 ust. 2 Konstytucji PR, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Przedmiotem protestu wyborczego nie może być więc ocena zgodności z Konstytucją przyjętych rozwiązań ustawowych lub trybu przyjmowania aktów normatywnych. Naturalnie można krytycznie odnosić się do takiego ujęcia przez ustrojodawcę, a następnie przez ustawodawcę zakresu protestu wyborczego, niemniej jednak nie można go negować.

Uznając powyższe, Sąd Najwyższy w niniejszym składzie, wyraża pogląd, iż określony powyżej zakres protestu wyborczego, nie przekłada się automatycznie na zakres okoliczności branych pod uwagę przez Sąd Najwyższy podczas badania ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w związku z podejmowaniem uchwały w tym przedmiocie. Zakres tych drugich jest szerszy. Orzekając o ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Sąd Najwyższy realizuje bowiem kompetencję wynikającą wprost z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a zatem ma obowiązek zbadać czy także inne okoliczności, niewymienione w art. 82 § 1 k.wyb., wyznaczającego zakres i podstawę protestu wyborczego, miały wpływ na ważność wyboru.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, orzekł jak w sentencji postanowienia.